

IRAN
SUPPLEX

چهاردهمین همایش و نمایشگاه مکمل های غذایی، رژیمی و ورزشی

۲۳ تا ۲۵ تیر ماه ۱۴۰۵ | مرکز همایش های رازی

**The 14th Conference and Exhibition on
Food, Dietary and Sports Supplements**

14-16 Jul. 2026 | Razi Conference Center

www.iransupplex.com

صنعتی که از حاشیه به متن نظام سلامت رسید

نگاهی به مسیر رشد صنعت مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی ایران و نقش سندیکای تولیدکنندگان مکمل

نه تنها توانسته از بسیاری از این موانع عبور کند، بلکه در سال‌های اخیر به یکی از نمونه‌های موفق توسعه تولید داخلی در حوزه سلامت تبدیل شده است. مطالعات آینده‌پژوهی انجام‌شده درباره صنعت مکمل نیز نشان می‌دهد آینده این صنعت بیش از هر زمان دیگری به کیفیت سیاست‌گذاری، هماهنگی میان ذی‌نفعان و توانایی تطبیق با تحولات بازار وابسته است. عواملی مانند سالمند شدن جمعیت، افزایش شیوع بیماری‌های مزمن، گسترش رویکردهای پیشگیرانه، تغییر سبک زندگی و رشد تقاضا برای مکمل‌های تخصصی، فرصت‌های تازه‌ای پیش روی این صنعت قرار داده‌اند؛ در مقابل، بی‌ثباتی اقتصادی، دشواری تأمین مواد اولیه و تغییرات مقررات همچنان از مهم‌ترین عوامل عدم قطعیت محسوب می‌شوند. نگاهی به بازار جهانی نیز نشان می‌دهد صنعت مکمل

تا دو دهه پیش، مکمل‌های غذایی در ایران بیشتر به عنوان محصولات وارداتی و محدود شناخته می‌شدند؛ فرآورده‌هایی که سهم چندانی در سیاست‌های سلامت نداشتند و بازار آنها نیز وابستگی زیادی به برندهای خارجی داشت. اما امروز صنعت مکمل ایران به یکی از بخش‌های مهم اقتصاد سلامت تبدیل شده است؛ صنعتی که بخش عمده نیاز بازار را با تولید داخلی تأمین می‌کند و توانسته در کنار توسعه ظرفیت‌های تولید، جایگاه خود را در میان پزشکان، داروسازان، متخصصان تغذیه و مصرف‌کنندگان تثبیت کند.

این مسیر البته بدون چالش نبوده است. تغییرات اقتصادی، محدودیت‌های بین‌المللی، نوسانات ارزی، سیاست‌های متغیر حوزه سلامت، تأمین مواد اولیه و تغییر الگوی مصرف جامعه، همگی بر روند توسعه این صنعت اثر گذاشته‌اند. با این وجود، صنعت مکمل ایران

تعامل مستمر با سازمان غذا و دارو، ارائه پیشنهادهای سیاستی، برگزاری نشست با نهادهای بالادستی و پیگیری مطالبات مرتبط با حقوق مصرف‌کنندگان و بیماران، تنها بخشی از فعالیت‌هایی است که طی سال‌های اخیر دنبال شده است.

نمونه‌ای از این رویکرد را می‌توان در پیشنهاد تفکیک نسخه دارو و مکمل در همکاری با سازمان نظام پزشکی مشاهده کرد؛ پیشنهادی که با هدف افزایش شفافیت هزینه‌های درمان و ارتقای مدیریت مصرف مطرح شد. همچنین استمرار فعالیت‌های سندیکا حتی در شرایط بحرانی و دشوار اخیر، نشان‌دهنده تلاش این تشکل برای حفظ پایداری زنجیره تأمین و حمایت از فعالان صنعت بوده است.

امروز صنعت مکمل ایران در نقطه‌ای قرار گرفته که موفقیت آینده آن تنها به افزایش تولید وابسته نیست. ارتقای کیفیت، توسعه صادرات، سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، تقویت اعتماد عمومی، ثبات در سیاست‌گذاری و تعامل سازنده میان دولت، صنعت و جامعه علمی، مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده مسیر پیش رو خواهند بود.

اگر صنعت داروی ایران یکی از ارکان امنیت سلامت کشور به شمار می‌رود، صنعت مکمل نیز به تدریج در حال تبدیل شدن به یکی از پایه‌های سلامت پیشگیرانه است؛ جایگاهی که حفظ و توسعه آن، نیازمند نگاه راهبردی، گفت‌وگوی مستمر و همکاری همه بازیگران این حوزه خواهد بود.

در حال تجربه رشدی پایدار است. پیش‌بینی می‌شود ارزش این بازار تا سال ۲۰۳۰ به بیش از ۳۲۷ میلیارد دلار برسد. رشد سالانه بازار، توسعه اشکال دارویی جدید مانند پاستیل، نوشیدنی‌ها و شیک‌های تغذیه‌ای و افزایش تقاضا برای مکمل‌های تخصصی، تصویری از بازاری ترسیم می‌کند که نوآوری در آن به یکی از مهم‌ترین مزیت‌های رقابتی تبدیل شده است.

در ایران نیز هم‌زمان با این تحولات، ساختار بازار تغییرات مهمی را تجربه کرده است. براساس آمارهای سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی و غذایی، از سال ۱۳۹۸ و با اعمال سیاست منع واردات، بازار مکمل تقریباً به طور کامل در اختیار تولیدکنندگان داخلی و تولید قراردادی قرار گرفت و کمتر از یک درصد مربوط به واردات است. این تغییر، علاوه بر افزایش ظرفیت تولید، موجب توسعه برندهای داخلی و شکل‌گیری فضای رقابتی جدید در بازار شده است.

افزایش تعداد مجوزهای صادرشده برای محصولات مکمل نیز مؤید همین روند است. بخش مهمی از این افزایش، ناشی از تغییر وضعیت محصولات وارداتی به تولید قراردادی بوده است؛ موضوعی که نشان می‌دهد صنعت مکمل ایران طی سال‌های اخیر بیش از گذشته بر توان تولید داخل تکیه کرده است.

با این حال، توسعه کمی بازار به معنای پایان چالش‌ها نیست. کیفیت و اثربخشی مکمل‌های تولید داخل همچنان یکی از موضوعات مورد بحث میان فعالان صنعت است. بخشی از کارشناسان معتقدند محصولات داخلی از نظر کیفیت و اثربخشی با نمونه‌های خارجی رقابت می‌کنند و با اتکا به مواد اولیه استاندارد و خطوط تولید تحت نظارت، توانسته‌اند اعتماد بازار را جلب کنند. در مقابل، گروهی دیگر بر ضرورت سرمایه‌گذاری بیشتر در تحقیق و توسعه، ارتقای فرمولاسیون، نوسازی تجهیزات تولید و ایجاد ثبات بیشتر در کیفیت محصولات تأکید دارند. همین اختلاف دیدگاه نشان می‌دهد کیفیت، نه یک مسئله حل‌شده، بلکه یکی از مهم‌ترین محورهای آینده صنعت خواهد بود.

در چنین شرایطی، نقش تشکلهای صنفی بیش از گذشته اهمیت پیدا می‌کند. سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی و غذایی ایران که فعالیت خود را از سال ۱۳۸۹ آغاز کرده، طی این سال‌ها توانسته جایگاه مؤثری در میان فعالان صنعت و نهادهای سیاست‌گذار به دست آورد.

سندیکا تلاش کرده است فراتر از یک تشکل صنفی صرف عمل کند و به حلقه اتصال میان صنعت، رگولاتور و جامعه علمی تبدیل شود. مشارکت در فرآیند بررسی قیمت محصولات، ارزیابی صلاحیت مسئولان فنی،

چهارده سال گفت‌وگو برای صنعتی که هر روز بزرگ‌تر شد

همایش مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی؛ تریبون فعالان صنعت مکمل

مباحث گذشته محدود نشود، بلکه متناسب با تحولات جهانی و نیازهای روز صنعت طراحی شود. به همین دلیل، در هر دوره یکی از موضوعات مهم حوزه مکمل، تغذیه یا سلامت به عنوان محور اصلی مورد توجه قرار گرفته و درباره آن گفت‌وگوهای تخصصی شکل گرفته است.

در کنار این بخش، نمایشگاه تخصصی مکمل نیز همواره یکی از ارکان اصلی رویداد بوده است. شرکت‌های تولیدکننده مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی، در کنار فعالان حوزه مواد اولیه، بسته‌بندی و صنایع وابسته، تازه‌ترین محصولات، فناوری‌ها و خدمات خود را معرفی کرده‌اند. این نمایشگاه فرصتی برای توسعه ارتباطات تجاری، معرفی نوآوری‌ها و ایجاد بازارهای جدید برای شرکت‌ها فراهم کرده و در عین حال، تصویری از روند رشد صنعت مکمل ایران ارائه داده است.

اما شاید مهم‌ترین دستاورد این همایش، نقشی باشد که در شکل‌گیری گفت‌وگوی مستمر میان صنعت و سیاست‌گذار ایفا کرده است. طی سیزده دوره گذشته، مدیران سازمان غذا و دارو، مسئولان نهادهای رگولاتوری، دانشگاهیان، انجمن‌های علمی و فعالان صنعت در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند؛ فضایی که امکان طرح مستقیم دغدغه‌ها، بررسی چالش‌ها و ارائه پیشنهادهای اجرایی را فراهم کرده است.

در بسیاری از صنایع، نمایشگاه‌ها و همایش‌ها تنها فرصتی برای معرفی محصولات جدید یا ایجاد ارتباطات تجاری هستند؛ اما در صنعت مکمل ایران، همایش سالانه مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی طی بیش از یک دهه گذشته، کارکردی فراتر از یک رویداد تقویمی پیدا کرده است. این همایش به تدریج به نقطه تلاقی صنعت، دانشگاه، نهادهای سیاست‌گذار و جامعه پزشکی تبدیل شده و نقش مهمی در شکل‌گیری ادبیات تخصصی این حوزه، انتقال دانش و طرح مطالبات صنفی ایفا کرده است. سندی‌کای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی و غذایی ایران از سال ۱۳۹۲ و با حمایت سازمان غذا و دارو، دانشگاه‌های علوم پزشکی و انجمن‌های علمی و تخصصی، برگزاری این همایش را آغاز کرد؛ در روزهایی که صنعت مکمل هنوز جایگاه امروز را در نظام سلامت کشور نداشت و بسیاری از تولیدکنندگان داخلی نیازمند فضایی برای معرفی توانمندی‌های خود بودند.

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های همایش، حفظ تعادل میان دو بخش علمی و صنعتی بوده است. در بخش علمی، هر سال مجموعه‌ای از سخنرانی‌های تخصصی، کارگاه‌های آموزشی و پنل‌های علمی با حضور استادان دانشگاه، پژوهشگران و متخصصان برگزار شده است. تلاش برگزارکنندگان بر این بوده که برنامه علمی صرفاً به تکرار

نیز نشان می‌دهد این همایش توانسته اعتماد جامعه حرفه‌ای را جلب کند. دریافت مستمر ۱۵ امتیاز آموزش مداوم برای شرکت‌کنندگان، جایگاه علمی برنامه را تقویت کرده و موجب شده است این رویداد علاوه بر صنعت، برای جامعه پزشکی نیز جذابیت داشته باشد.

چهاردهمین دوره همایش نیز در شرایطی برگزار می‌شود که کشور طی ماه‌های اخیر با دشواری‌های متعددی روبه‌رو بوده است. با این حال، استقبال شرکت‌ها و فعالان صنعت نشان می‌دهد این رویداد به بخشی از تقویم حرفه‌ای صنعت مکمل تبدیل شده و بسیاری از شرکت‌ها حضور در آن را فرصتی برای حفظ ارتباط با جامعه علمی، معرفی نوآوری‌ها و مشارکت در آینده صنعت می‌دانند. اکنون پس از چهارده دوره، شاید مهم‌ترین دستاورد این همایش نه تعداد شرکت‌کنندگان، نه مترائ نمایشگاه و نه تعداد سخنرانی‌ها باشد؛ بلکه شکل‌گیری یک سنت گفت‌وگو است. سنتی که طی آن صنعت، دانشگاه، رگولاتور، رسانه و جامعه پزشکی هر سال در کنار یکدیگر می‌نشینند تا درباره آینده مکمل‌ها، سلامت جامعه و مسیر توسعه این صنعت گفت‌وگو کنند.

شاید بتوان گفت بزرگ‌ترین موفقیت این رویداد، آن است که توانسته هم‌زمان سه نقش را ایفا کند؛ یک رویداد علمی برای انتقال دانش، یک نمایشگاه تخصصی برای معرفی توانمندی‌های صنعت و یک تربیون حرفه‌ای برای طرح مسائل و یافتن راه‌حل‌های مشترک. استمرار این سه کارکرد در طول بیش از یک دهه، امروز همایش مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی را به یکی از مهم‌ترین رویدادهای تخصصی حوزه سلامت کشور تبدیل کرده است.

در واقع، این همایش تنها محل ارائه دستاوردها نبوده، بلکه به تربیونی برای بیان مسائل صنعت نیز تبدیل شده است. موضوعاتی مانند سیاست‌های قیمت‌گذاری، تأمین مواد اولیه، توسعه تولید داخل، حمایت از صادرات، ارتقای کیفیت، آموزش مصرف منطقی مکمل‌ها و بسیاری از مسائل روز، طی سال‌های مختلف در قالب نشست‌های تخصصی مورد بحث قرار گرفته‌اند. همین استمرار گفت‌وگو سبب شده است که همایش، به مرجعی برای انعکاس دیدگاه‌های فعالان صنعت و انتقال آنها به نهادهای تصمیم‌گیر تبدیل شود.

رسانه‌ها نیز در این میان نقش مهمی داشته‌اند. دعوت مستمر از خبرنگاران و رسانه‌های تخصصی سلامت و دارو باعث شده است مباحث مطرح‌شده در همایش، محدود به سالن‌های برگزاری باقی نماند و به فضای عمومی و تخصصی کشور منتقل شود. انتشار گزارش‌ها، مصاحبه‌ها و تحلیل‌های متعدد، به شناخته شدن بیشتر صنعت مکمل و افزایش آگاهی نسبت به نقش آن در نظام سلامت کمک کرده است.

یکی دیگر از ویژگی‌های این رویداد، توجه به آموزش نسل آینده متخصصان است. در سال‌های گذشته، همواره شرایط مناسبی برای حضور دانشجویان رشته‌های داروسازی، تغذیه، پزشکی و سایر رشته‌های مرتبط فراهم شده است تا علاوه بر بهره‌مندی از برنامه‌های علمی، با فضای واقعی صنعت نیز آشنا شوند. این ارتباط میان دانشگاه و صنعت، یکی از سرمایه‌های ارزشمند همایش به شمار می‌رود.

حضور گسترده پزشکان، داروسازان و متخصصان تغذیه

دکتر عباس کبریایی زاده

صنعت مکمل ایران از مرحله تولید عبور کرده و به یک صنعت دانش بنیان تبدیل شده است

به گفته او، توسعه این صنعت تنها با افزایش ظرفیت تولید محقق نشده، بلکه انتقال دانش فنی، ارتقای استانداردها و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین، جایگاه آن را در نظام سلامت کشور ارتقا داده است. دکتر کبریایی زاده در ادامه از اعضای هیات مدیره سندیکا، کارکنان این تشکل و همچنین مجموعه برگزارکننده همایش ایران ساپلکس قدردانی کرد و گفت: استمرار برگزاری این رویداد طی سال‌های گذشته باعث شده است همایش ایران ساپلکس امروز به یک برند معتبر علمی و تخصصی در حوزه مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی تبدیل شود؛ سرمایه‌ای که باید آن را یکی از دارایی‌های ارزشمند کشور دانست.

وی با اشاره به چشم‌انداز پیش روی این صنعت اظهار کرد: اکنون صنعت مکمل کشور به مرحله‌ای رسیده که توان تأمین کامل نیاز بازار داخلی را دارد. از این رو، گام بعدی باید توسعه بازارهای صادراتی باشد. به اعتقاد او، با استفاده از ظرفیت‌های موجود، حمایت‌های حاکمیتی و توان علمی و فنی شرکت‌های ایرانی، می‌توان سهم صنعت مکمل را در صادرات محصولات سلامت محور افزایش داد و آن را به یکی از حوزه‌های ارزآور کشور تبدیل کرد.

رئیس هیات مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی رژیمی در پایان ابراز امیدواری کرد که همدلی میان فعالان صنعت، نهادهای سیاست‌گذار و تشکل‌های تخصصی، زمینه‌ساز توسعه هرچه بیشتر این صنعت باشد و در نهایت به ارتقای شاخص‌های سلامت جامعه و بهبود کیفیت زندگی مردم منجر شود.

امروز صنعت مکمل ایران علاوه بر تأمین کامل نیاز داخلی، ظرفیت تبدیل شدن به یکی از صنایع دانش بنیان و صادرات محور حوزه سلامت را در اختیار دارد.

رئیس هیات مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی رژیمی با قدردانی از همه فعالان این حوزه، معتقد است صنعت مکمل ایران امروز به جایگاهی رسیده که نه تنها نیاز داخلی را به طور کامل تأمین می‌کند، بلکه ظرفیت تبدیل شدن به یک صنعت صادرات محور و ارزآور را نیز دارد. به گفته وی، این دستاورد حاصل سال‌ها سیاست‌گذاری، سرمایه‌گذاری، توسعه فناوری و همکاری میان بخش خصوصی و نهادهای حاکمیتی است.

دکتر عباس کبریایی زاده در آستانه برگزاری چهاردهمین همایش مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی، با اشاره به روند شکل‌گیری صنعت مکمل در کشور، نخست از همه فعالان این حوزه قدردانی کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین عوامل رشد و توسعه صنعت مکمل در ایران، حمایت‌ها و سیاست‌گذاری‌های صحیح در بخش رگولاتوری و سازمان غذا و دارو بوده است. اگر این حمایت‌ها، فرآیندهای صدور مجوز و نظارت‌های تخصصی بر کیفیت محصولات وجود نداشت، امروز شاهد شکل‌گیری چنین صنعتی در کشور نبودیم.

وی همچنین از تلاش تولیدکنندگان داخلی تقدیر کرد و افزود: شرکت‌های فعال در این صنعت طی سال‌های گذشته با سرمایه‌گذاری مستمر در حوزه دانش، فناوری و زیرساخت‌های تولید، توانسته‌اند ظرفیت‌های ارزشمندی ایجاد کنند. نتیجه این سرمایه‌گذاری‌ها آن است که امروز ایران علاوه بر تأمین کامل مکمل‌های عمومی، در تولید مکمل‌های تخصصی مورد نیاز گروه‌های مختلف از جمله کودکان، زنان، بیماران خاص، بیماران صعب‌العلاج و بیماران بستری نیز به توانمندی قابل توجهی دست یافته است.

رئیس هیات مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی، رژیمی تأکید کرد که صنعت مکمل ایران دیگر صرفاً یک فعالیت اقتصادی یا تجاری نیست، بلکه به صنعتی مبتنی بر دانش و فناوری تبدیل شده است.

دکتر سید محمد ناصری

اعتماد به صنعت مکمل، با مقابله با قاچاق
و مصرف غیرمنطقی حفظ می شود

منشأ، کیفیت و حتی ترکیبات آنها مشخص نیست و هیچ نظارتی بر فرآیند تولید یا توزیع آنها وجود ندارد.

او هشدار می دهد که این موضوع به ویژه در حوزه مکمل های ورزشی اهمیت بیشتری پیدا می کند؛ زیرا برخی فرآورده های غیرمجاز ممکن است حاوی استروئیدها یا مواد نیروزا باشند و مصرف کنندگان بدون اطلاع از ترکیبات آنها، سلامت خود را به خطر بیندازند. از نگاه دکتر ناصری، مقابله با این وضعیت تنها بر عهده سازمان غذا و دارو نیست. او معتقد است مبارزه با قاچاق و عرضه خارج از شبکه، نیازمند همکاری مجموعه ای از دستگاه های مسئول از جمله نهادهای نظارتی، دستگاه قضایی، پلیس، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و حتی وزارت ورزش است. تنها با چنین هماهنگی ای می توان از بازار رسمی و حقوق مصرف کنندگان صیانت کرد.

وی در کنار مسئله قاچاق، بر ضرورت اصلاح فرهنگ مصرف مکمل ها نیز تأکید دارد. به گفته او، مکمل ها بخشی از نظام سلامت هستند و مصرف آنها باید بر پایه نیاز واقعی، تشخیص پزشک و مشاوره داروساز انجام شود. مصرف خودسرانه یا خرید از منابع نامعتبر، نه تنها سودی برای سلامت افراد ندارد، بلکه می تواند پیامدهای جبران ناپذیری به همراه داشته باشد.

دکتر ناصری معتقد است آینده صنعت مکمل ایران بیش از هر چیز به حفظ اعتماد عمومی وابسته است؛ اعتمادی که تنها با تولید باکیفیت، نظارت مؤثر بر بازار، مقابله با قاچاق و ارتقای آگاهی مردم نسبت به مصرف صحیح مکمل ها شکل می گیرد. به باور او، حمایت از تولید داخلی زمانی معنا پیدا می کند که هم زمان از سلامت مصرف کننده و اعتبار بازار نیز حفاظت شود.

«امروز مهم ترین وظیفه ما فقط تولید مکمل نیست؛ بلکه باید از اعتماد مردم به بازار رسمی و سلامت فرآورده هایی که مصرف می کنند، صیانت کنیم.»

صنعت مکمل ایران امروز از نظر ظرفیت تولید و توان فنی، مسیر قابل توجهی را طی کرده و بخش عمده نیاز بازار را با تکیه بر تولید داخلی تأمین می کند. با این حال، دبیر سندیکای تولیدکنندگان مکمل های غذایی رژیمی معتقد است مهم ترین تهدید این صنعت دیگر در حوزه تولید نیست؛ بلکه در بازار غیررسمی، قاچاق، تبلیغات گمراه کننده و مصرف ناآگاهانه مکمل هاست؛ چالش هایی که هم سلامت جامعه را تهدید می کنند و هم به تولیدکنندگان قانونمند آسیب می زنند.

دکتر سید محمد ناصری، صنعت مکمل ایران طی سال های اخیر به بلوغ قابل توجهی رسیده است. امروز صدها شرکت در این حوزه فعالیت می کنند و بخش عمده مکمل های مورد نیاز کشور در کارخانه های داخلی تولید می شود؛ کارخانه هایی که عمدتاً همان واحدهای داروسازی هستند و مطابق ضوابط و استانداردهای سازمان غذا و دارو فعالیت می کنند. از همین رو، او معتقد است نگاه تردیدآمیز نسبت به کیفیت مکمل های تولید داخل، با واقعیت امروز این صنعت همخوانی ندارد.

به گفته وی، بخش قابل توجهی از مواد اولیه مورد استفاده در تولید مکمل ها از تأمین کنندگان معتبر بین المللی تهیه می شود و فرآیند تولید نیز تحت نظارت های سخت گیرانه انجام می شود. به همین دلیل، بسیاری از محصولات داخلی از نظر کیفیت و اثربخشی قابلیت رقابت با نمونه های خارجی را دارند و صنعت مکمل ایران در سال های اخیر توانسته اعتماد بخش قابل توجهی از مصرف کنندگان و جامعه پزشکی را جلب کند.

با این وجود، دکتر ناصری تأکید می کند که بزرگ ترین دغدغه امروز صنعت، کیفیت تولید نیست؛ بلکه گسترش بازار فرآورده های قاچاق و فاقد مجوز است. به باور او، مکمل های دارای مجوز تنها باید از طریق داروخانه ها عرضه شوند، اما امروز بخشی از بازار در اختیار فروشگاه های غیرمجاز، برخی باشگاه های ورزشی و به ویژه صفحات و فروشگاه های اینترنتی قرار گرفته است؛ محصولاتی که

ارزش بازار مکمل ایران در سال ۱۴۰۳ بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود و پیش‌بینی ما این است که این رقم در سال‌های آینده نیز با شیب مناسبی افزایش پیدا کند. امروز تقریباً ۹۹ درصد مکمل‌های موجود در بازار، در داخل کشور تولید می‌شوند. البته تولید داخل به این معنا نیست که تمام مواد اولیه نیز داخلی باشد. همان‌طور که در بسیاری از صنایع، بخشی از مواد اولیه از خارج کشور تأمین می‌شود، در صنعت مکمل نیز مواد اولیه از منابع مختلف تهیه و سپس فرمولاسیون، تولید و بسته‌بندی در داخل انجام می‌شود. این همان مفهوم واقعی تولید است و نباید آن را صرفاً با داخلی بودن مواد اولیه سنجید.

در حوزه کیفیت نیز باید میان محصولات مجاز و غیرمجاز تفاوت قائل شد. مکمل‌هایی که مجوز سازمان غذا و دارو را دریافت کرده‌اند، تحت نظارت تولید می‌شوند و فرآیندهای کنترل کیفیت را پشت سر می‌گذارند. نگرانی اصلی، محصولات قاچاق و فرآورده‌هایی است که خارج از شبکه رسمی و داروخانه‌ها عرضه می‌شوند. این محصولات ممکن است کیفیت و اصالت لازم را نداشته باشند و سلامت مصرف‌کنندگان را به خطر بیندازند.

از سوی دیگر، صنعت مکمل مانند هر صنعت دیگری تحت تأثیر شرایط اقتصادی قرار دارد. قیمت مواد اولیه، بسته‌بندی، دستمزد، هزینه‌های تولید و نرخ ارز، همگی بر قیمت نهایی محصولات اثرگذار هستند. در برخی مقاطع حتی قیمت بسته‌بندی افزایش‌های غیرمنطقی داشته و هزینه تولید را بالا برده است. در چنین شرایطی، اگر قیمت‌ها متناسب با هزینه‌های واقعی اصلاح نشود، تولیدکننده برای حفظ کیفیت با دشواری روبه‌رو خواهد شد. صنعت مکمل ایران امروز توان تأمین نیاز بازار داخلی را دارد، اما در حوزه صادرات هنوز ظرفیت‌های زیادی وجود دارد که باید فعال شود. از نظر دانش فنی، تولید و بسته‌بندی، شرکت‌های ایرانی توان رقابت دارند، اما برای حضور جدی‌تر در بازارهای بین‌المللی باید موانع صادرات، محدودیت‌های برندینگ و برخی سیاست‌های موجود اصلاح شود.

به اعتقاد من، نگاه به صنعت مکمل باید اصلاح شود. هر بنگاه اقتصادی موفق، علاوه بر تأمین نیاز جامعه، به اشتغال، تولید و رشد اقتصاد کشور نیز کمک می‌کند. اگر فضای کسب‌وکار برای فعالان این صنعت باثبات‌تر و پیش‌بینی‌پذیرتر باشد، صنعت مکمل می‌تواند سهم بسیار بیشتری در اقتصاد سلامت کشور و توسعه صادرات ایفا کند.

«نگاه به صنعت مکمل باید اصلاح شود. هر بنگاه اقتصادی موفق، علاوه بر تأمین نیاز جامعه، به اشتغال، تولید و رشد اقتصاد کشور نیز کمک می‌کند.»

دکتر امیرحسین معینی‌زندى

نگاه به صنعت مکمل باید اصلاح شود

دکتر امیرحسین معینی‌زندى، عضو هیات‌مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های رژیمی و غذایی ایران، معتقد است صنعت مکمل ایران هم از نظر تنوع محصولات و هم از نظر ظرفیت تولید، همگام با دنیا حرکت کرده است. او تأکید می‌کند که اگر نگاه سیاست‌گذاران به این صنعت اصلاح شود و فضای کسب‌وکار ثبات بیشتری پیدا کند، صنعت مکمل می‌تواند نقش پررنگ‌تری در سلامت جامعه و اقتصاد کشور ایفا کند.

اگر بخواهیم درباره بازار مکمل صحبت کنیم، ابتدا باید آن را از بازار دارو تفکیک کنیم. هرچند هر دو در حوزه سلامت قرار می‌گیرند، اما ساختار و ویژگی‌های متفاوتی دارند. صنعت مکمل ایران طی ۱۰ سال گذشته رشد بسیار خوبی را تجربه کرده است. اگر ۲۰ سال قبل را نگاه کنیم، شاید یک‌دهم تنوع محصولات امروز را هم در بازار نداشتیم. آن زمان بیشتر شرکت‌های دارویی تولیدکننده مکمل بودند، اما امروز این صنعت مسیر مستقلى پیدا کرده و هم از نظر تنوع محصولات و هم از نظر کیفیت، پیشرفت قابل توجهی داشته است.

به جرأت می‌توانم بگویم حدود ۹۰ درصد محصولاتی که امروز در دنیا در حوزه مکمل تولید می‌شود، در ایران نیز تولید یا نمونه مشابه آن عرضه می‌شود. ممکن است در برخی محصولات تفاوت‌هایی از نظر کیفیت وجود داشته باشد، اما از نظر تنوع، صنعت مکمل ایران کاملاً به‌روز است و فاصله زیادی با بازارهای جهانی ندارد.

بازار مکمل ایران همچنان یک بازار جوان و رو به رشد است. برخلاف این تصور که مکمل‌ها هزینه‌ای اضافی برای خانوار هستند، این محصولات در واقع کالاهای سلامت‌محور محسوب می‌شوند و به حفظ سلامت جامعه کمک می‌کنند.

دکتر سیدامیر رضویان

آگاهی‌رسانی، مؤثرترین راه حمایت از سلامت مصرف‌کنندگان است

این عضو هیات‌مدیره سندیکا، توصیه‌های غیر تخصصی در حوزه مکمل را یکی دیگر از نگرانی‌های جدی این صنعت می‌داند. به اعتقاد او، توصیه مصرف مکمل توسط افراد فاقد صلاحیت، چه در فضای مجازی و چه در برخی باشگاه‌های ورزشی، می‌تواند مصرف‌کنندگان را در معرض مصرف بی‌رویه، تداخل دارویی و حتی آسیب‌های جدی مانند مشکلات کلیوی قرار دهد. در حوزه مکمل‌های ورزشی نیز احتمال استفاده از فرآورده‌های آلوده به مواد هورمونی یا محرک‌های غیرمجاز، این نگرانی را دوچندان می‌کند.

دکتر رضویان معتقد است برای کمک به مردم در تشخیص محصولات مجاز، باید از همه ابزارهای موجود استفاده کرد. توسعه سامانه‌های استعلام اصالت، درج شناسه رهگیری روی محصولات، آموزش عمومی درباره نحوه تشخیص مجوزها و برچسب‌های اصالت و همچنین برخورد مؤثر با عرضه‌کنندگان محصولات غیرمجاز، از جمله اقداماتی است که می‌تواند امنیت بازار را افزایش دهد.

اورشد فروش مکمل‌های غیرمجاز در فضای مجازی را نیز یکی از چالش‌های مهم امروز می‌داند. دسترسی آسان، تبلیغات گسترده و فروش بدون محدودیت جغرافیایی، زمینه توسعه این بازار را فراهم کرده است. به باور رضویان، کنترل این روند تنها با همکاری سازمان‌های نظارتی، پلتفرم‌های اینترنتی، دستگاه‌های قضایی و سایر نهادهای مسئول امکان‌پذیر خواهد بود.

دکتر رضویان در پایان تأکید می‌کند که سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی و رژیمی ایران، همواره بر افزایش آگاهی عمومی، تقویت نظارت بر بسترهای فروش اینترنتی، حمایت از تولیدکنندگان قانونمند و برخورد مؤثر با شبکه‌های قاچاق تأکید داشته است. از نگاه او، هر اندازه آگاهی مردم افزایش یابد، سلامت مصرف‌کنندگان نیز بیشتر تضمین خواهد شد و بازار رسمی فرصت بیشتری برای رشد پیدا می‌کند.

«هرچه دسترسی مردم به اطلاعات معتبر بیشتر باشد، احتمال اعتماد به تبلیغات گمراه‌کننده و مصرف فرآورده‌های غیرمجاز کمتر خواهد شد.»

افزایش مصرف مکمل‌های غذایی، رژیمی و ورزشی در سال‌های اخیر، اهمیت دسترسی مردم به اطلاعات علمی و معتبر را بیش از گذشته نمایان کرده است. دکتر سیدامیر رضویان، عضو هیات‌مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی و رژیمی ایران، معتقد است مهم‌ترین راهکار برای حمایت از سلامت مصرف‌کنندگان، توسعه آگاهی عمومی است؛ چراکه هرچه مردم اطلاعات دقیق‌تری درباره مکمل‌های مجاز، شیوه صحیح مصرف و مخاطرات فرآورده‌های غیرمجاز داشته باشند، انتخاب‌های آگاهانه‌تری خواهند داشت.

به اعتقاد دکتر سیدامیر رضویان، آگاهی‌رسانی باید به یکی از اولویت‌های اصلی حوزه مکمل تبدیل شود. او تأکید می‌کند که تقویت آموزش عمومی از طریق رسانه‌ها، حضور فعال داروسازان و متخصصان تغذیه در فضای مجازی، توسعه پلتفرم‌های رسمی اطلاع‌رسانی و تولید محتوای علمی با زبانی ساده، می‌تواند نقش مهمی در ارتقای سواد سلامت جامعه داشته باشد.

به گفته وی، اطلاع‌رسانی شفاف درباره مکمل‌های دارای مجوز، به‌طور مستقیم بر کاهش مصرف فرآورده‌های غیرمجاز اثر می‌گذارد. هرچه مردم دسترسی بیشتری به اطلاعات معتبر داشته باشند، کمتر تحت تأثیر تبلیغات اغراق‌آمیز و گمراه‌کننده قرار می‌گیرند و احتمال انتخاب محصولات فاقد مجوز نیز کاهش پیدا می‌کند.

دکتر رضویان با اشاره به شرایط فعالیت تولیدکنندگان داخلی می‌گوید شرکت‌هایی که تحت نظارت وزارت بهداشت و سازمان غذا و دارو فعالیت می‌کنند، تمامی ضوابط مربوط به کنترل کیفیت، تأمین مواد اولیه، فرایند تولید و برچسب‌گذاری را رعایت می‌کنند؛ اما در مقابل، با محدودیت‌های قانونی در حوزه تبلیغات و همچنین رقابت با فروشندگان غیرمجاز روبه‌رو هستند؛ موضوعی که فضای رقابت را برای تولیدکنندگان قانونمند دشوار کرده است. او تفاوت میان یک محصول دارای مجوز و یک فرآورده قاچاق را بسیار فراتر از تفاوت در برند یا قیمت می‌داند. به گفته وی، محصولات مجاز در تمام مراحل تولید، کنترل کیفی، بررسی مواد اولیه، شرایط نگهداری و برچسب‌گذاری تحت نظارت قرار دارند، در حالی که درباره محصولات قاچاق یا تقلبی، منشأ تولید، کیفیت مواد اولیه و حتی ترکیبات واقعی محصول مشخص نیست. به همین دلیل، انتخاب آگاهانه مصرف‌کننده اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند.

دکتر محمدرضا زرگرزاده

شفافیت، پیش نیاز توسعه پایدار صنعت مکمل است

گفته او، هرگونه تخلف یا رفتار خارج از ضوابط باید از طریق سازوکارهای قانونی و نهادهای مسئول مورد رسیدگی قرار گیرد تا اعتماد عمومی به بازار رسمی حفظ شود.

از نگاه این عضو هیأت مدیره سندیکا، آموزش یکی از مهم ترین ابزارهای توسعه صنعت مکمل است. او معتقد است آموزش نباید تنها به مصرف کنندگان محدود شود، بلکه جامعه پزشکی، داروسازان و سایر گروه های درمانی نیز باید به طور مستمر از آخرین یافته های علمی و دستورالعمل های این حوزه بهره مند شوند.

زرگرزاده استفاده از ظرفیت رسانه ها، صداوسیما، بخش آموزش سازمان نظام پزشکی و شبکه های تخصصی پزشکی را در ارتقای آگاهی عمومی بسیار مؤثر می داند و تأکید می کند که هرچه اطلاعات صحیح و علمی بیشتر در اختیار مردم و کادر درمان قرار گیرد، زمینه برای انتخاب آگاهانه و مصرف منطقی مکمل ها نیز فراهم تر خواهد شد. او همچنین ابراز امیدواری می کند که مباحث مرتبط با مکمل ها بیش از گذشته در برنامه های آموزشی دانشگاه ها و راهنماهای بالینی مورد توجه قرار گیرد.

وی یکی دیگر از موضوعات مهم را تفکیک نسخه دارو و مکمل عنوان می کند. به اعتقاد زرگرزاده، این اقدام می تواند به شفاف تر شدن هزینه های درمانی کمک کند و امکان برنامه ریزی دقیق تر در حوزه اقتصاد سلامت، مدیریت منابع بیمه ای و ارزیابی هزینه ها را فراهم آورد. از نگاه او، این تفکیک نه تنها به شفافیت مالی کمک می کند، بلکه تصویری دقیق تر از جایگاه مکمل ها در نظام سلامت ارائه خواهد داد.

دکتر زرگرزاده در پایان تأکید می کند که آینده صنعت مکمل در گرو افزایش شفافیت، ارتقای آگاهی عمومی و تقویت همکاری میان نهادهای تخصصی است. به باور او، هرچه این تعاملات گسترده تر و قوانین شفاف تر باشد، اعتماد مصرف کنندگان نیز افزایش خواهد یافت و صنعت مکمل می تواند با اطمینان بیشتری مسیر توسعه خود را ادامه دهد.

«افزایش شفافیت، ارتقای آگاهی عمومی و تقویت همکاری میان نهادهای تخصصی، سه رکن اصلی ساماندهی بازار و توسعه پایدار صنعت مکمل است.»

توسعه صنعت مکمل تنها به افزایش تولید و تنوع محصولات وابسته نیست، بلکه نیازمند قوانین شفاف، اطلاع رسانی مسئولانه و همکاری مستمر میان نهادهای تخصصی است. دکتر محمدرضا زرگرزاده، عضو هیأت مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل های غذایی ورژیمی ایران، معتقد است شفافیت در مقررات، آموزش و اطلاع رسانی و تعامل میان سازمان های مسئول، می تواند به افزایش اعتماد مصرف کنندگان و توسعه پایدار این صنعت کمک کند.

به اعتقاد دکتر محمدرضا زرگرزاده، یکی از مهم ترین نیازهای امروز صنعت مکمل، تقویت همکاری میان نهادهای تخصصی و دستگاه های مسئول است. به گفته وی، گفت و گو و تعامل میان سازمان نظام پزشکی، سازمان غذا و دارو و تشکل های تخصصی می تواند زمینه ساز تصمیم گیری های منسجم تر و ساماندهی بهتر فعالیت های حوزه مکمل باشد.

او با اشاره به نشست مشترک سندیکای تولیدکنندگان مکمل های غذایی ورژیمی با سازمان نظام پزشکی، این نشست را گامی مؤثر در توسعه همکاری های مشترک دانست و گفت یکی از موضوعات مهم مطرح شده، تدوین الحاقیه ای برای مقررات موجود در حوزه مکمل ها با هدف ایجاد شفافیت بیشتر، به ویژه در زمینه اطلاع رسانی و تبلیغات بوده است.

دکتر زرگرزاده معتقد است اطلاع رسانی در حوزه سلامت باید بر پایه ضوابط مشخص و علمی انجام شود. به گفته او، آیین نامه های مرتبط با تبلیغات دارو و مکمل ها در مراجع ذیصلاح از جمله شورای عالی نظام پزشکی تدوین می شود و انتظار می رود با همکاری دستگاه های مسئول، زمینه برای اطلاع رسانی مؤثرتر، قانونمندتر و در عین حال شفاف تر فراهم شود.

وی در عین حال بر ضرورت نظارت مستمر بر فعالیت های این حوزه تأکید می کند و معتقد است رعایت اصول حرفه ای باید مبنای فعالیت تمامی فعالان حوزه سلامت باشد. به

دکتر فضل اله حیدر نژاد

صیانت از بازار
ضامن آینده صنعت مکمل است

ارتباط با جامعه پزشکی نیز حفظ شود. یکی دیگر از مسئولیت‌های مهم سندیکا، همکاری با سازمان غذا و دارو در حوزه رگولاتوری و قیمت‌گذاری است. کارشناسان سندیکا مواد اولیه، فرمولاسیون، مستندات علمی و هزینه‌های تولید را بررسی می‌کنند و پس از انجام کارشناسی، پیشنهاد قیمت برای بررسی نهایی به سازمان غذا و دارو ارائه می‌شود. هدف این است که قیمت‌ها به گونه‌ای تعیین شوند که هم تولیدکننده بتواند به فعالیت خود ادامه دهد و هم مصرف‌کننده متحمل هزینه غیرمنطقی نشود. همچنین عملکرد شرکت‌های تحت لیسانس نیز از نظر قیمت‌گذاری و رفتارهای احتمالی انحصاری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

اگر امروز از جایگاه صنعت مکمل ایران صحبت می‌کنیم، باید به یک موفقیت مهم اشاره کنیم. این صنعت در مقایسه با صنعت دارو، سابقه طولانی ندارد، اما توانسته در مدت زمانی کوتاه، وابستگی بازار به واردات را به حداقل برساند و اعتماد مصرف‌کنندگان را به تولیدات داخلی جلب کند. این دستاورد ارزشمند است و باید برای حفظ آن تلاش کنیم.

البته هنوز هم کارهای مهمی پیش رو داریم. یکی از درخواست‌های جدی ما از سازمان غذا و دارو، اجرای مستمر آزمون‌های کنترل کیفیت پس از عرضه (PQC) است. انجام منظم این آزمون‌ها می‌تواند کیفیت واقعی محصولات را پایش کند، اعتماد مصرف‌کنندگان را افزایش دهد و از ایجاد شائبه یا اتهام میان شرکت‌های تولیدکننده جلوگیری کند.

من آینده صنعت مکمل را روشن می‌بینم؛ به شرط آنکه همه ما مسئولانه‌تر عمل کنیم. حفظ برندهای داخلی، رقابت سالم، رعایت اخلاق حرفه‌ای، ارتقای کیفیت و همکاری میان همه ارکان صنعت، مهم‌ترین عواملی هستند که می‌توانند این مسیر را تداوم ببخشند. صیانت از بازار، در نهایت یعنی صیانت از اعتماد مردم؛ و این سرمایه، ارزشمندترین دارایی صنعت مکمل ایران است.

«صیانت از بازار، یعنی حفظ اعتماد مردم به تولید داخلی؛ اعتمادی که به آسانی به دست نمی‌آید و باید از آن مراقبت کرد»

صنعت مکمل ایران امروز به جایگاهی رسیده که بخش عمده نیاز بازار را با تولید داخلی تأمین می‌کند؛ اما حفظ این دستاورد، نیازمند رقابت سالم، نظارت مستمر و پایبندی به اخلاق حرفه‌ای است. دکتر فضل اله حیدر نژاد، عضو هیأت‌مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی و رژیمی ایران، معتقد است صیانت از بازار، مهم‌ترین مسئولیتی است که امروز بر عهده همه فعالان این صنعت قرار دارد.

صنعت مکمل ایران طی سال‌های اخیر مسیر رشد قابل توجهی را پشت سر گذاشته است. این رشد تنها به افزایش تعداد محصولات محدود نمی‌شود، بلکه حاصل شکل‌گیری یک فعالیت صنفی منسجم نیز هست. خوشبختانه سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی و رژیمی توانسته بستر مناسبی برای توسعه این صنعت فراهم کند و امروز بیش از ۳۰۰ شرکت، شامل تولیدکنندگان و تولیدکنندگان قراردادی، در این تشکل حضور دارند. اصلاح اساسنامه و اضافه شدن تولیدکنندگان قراردادی نیز با همین نگاه انجام شد تا همه فعالان این صنعت در کنار یکدیگر قرار بگیرند. منظور از صیانت از بازار، صرفاً حفظ سهم بازار شرکت‌ها نیست؛ بلکه حفظ اعتبار تولید داخلی، حمایت از برندهای ایرانی و جلوگیری از شکل‌گیری رفتارهایی است که در بلندمدت به صنعت آسیب می‌زند.

یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که امروز با آن مواجه هستیم، شیوه‌های نادرست بازاریابی، تخفیف‌های غیرمعارف و رقابت‌های ناسالم است. اگر این روند اصلاح نشود، نه تنها به تولیدکنندگان، بلکه به اعتماد مصرف‌کنندگان نیز آسیب وارد خواهد شد. به همین دلیل، در سندیکا کارگروهی متشکل از تعدادی از فعالان باسابقه و خوشنام صنعت تشکیل داده‌ایم تا مشکلات بازار را به‌صورت کارشناسی بررسی کرده و راهکارهای عملی برای اصلاح آن ارائه کنیم. اعتقاد ما این است که همه تصمیم‌ها باید بر پایه مستندات و با مشارکت فعالان صنعت اتخاذ شود تا رقابت، در چارچوب اصول حرفه‌ای ادامه پیدا کند و شأن

مهندس مهرشاد منصوری

تولید قراردادی، ظرفیت‌های صنعت مکمل را چند برابر کرد

تولید قراردادی امروز به یکی از ارکان صنعت مکمل ایران تبدیل شده است؛ مدلی که علاوه بر استفاده بهینه از ظرفیت کارخانه‌های داخلی، زمینه انتقال دانش فنی، توسعه برندهای ایرانی و افزایش تنوع محصولات را فراهم کرده است. مهندس **مهرشاد منصوری**، عضو هیأت‌مدیره سندیکای تولیدکنندگان مکمل‌های غذایی و رژیمی ایران، معتقد است به رسمیت شناختن تولید قراردادی، یکی از مهم‌ترین اتفاقات سال‌های اخیر این صنعت بوده است.

اگر امروز از رشد صنعت مکمل ایران صحبت می‌کنیم، باید نقش تولید قراردادی را نیز در این موفقیت ببینیم. در سال‌های گذشته، نگاه به شرکت‌های تولید قراردادی با نگاه به یک شرکت بازرگانی تفاوت چندانی نداشت؛ در حالی که این شرکت‌ها عملاً بخشی از فرآیند تولید کشور را بر عهده دارند. مواد اولیه را تأمین می‌کنند، فرمولاسیون انجام می‌دهند، تولید را در کارخانه‌های دارای مجوز پیش می‌برند و محصول نهایی را به بازار عرضه می‌کنند. تفاوت اصلی تنها در این است که سرمایه‌گذاری آن‌ها بیشتر در توسعه بازار و برند انجام می‌شود، نه در احداث کارخانه. به همین دلیل، از دو دوره گذشته در هیأت‌مدیره سندیکا تلاش کردیم جایگاه تولید قراردادی به رسمیت شناخته شود. یکی از مهم‌ترین اقدامات، حضور نماینده تولید قراردادی در هیأت‌مدیره سندیکا بود؛ اتفاقی که پس از اصلاح اساسنامه محقق شد و مسیر پیگیری مطالبات این بخش را هموار کرد.

در ادامه همین رویکرد، با همکاری سازمان غذا و دارو و وزارت صنعت، معدن و تجارت، موضوع صدور پروانه «تولید بدون کارخانه» را پیگیری کردیم. امروز این مجوز صادر می‌شود و سازمان غذا و دارو نیز رسماً تولیدکنندگان قراردادی را به عنوان تولیدکننده به رسمیت شناخته است. البته هنوز بخشی از مسیر باقی مانده است؛ از جمله افزایش مدت اعتبار این پروانه، اختصاص شناسه مستقل و اصلاح کارت بازرگانی شرکت‌های تولید قراردادی تا ماهیت واقعی فعالیت آن‌ها نیز در ساختارهای اداری کشور منعکس شود. اعتقاد من این است که تولید قراردادی نه تنها تهدیدی برای کارخانه‌ها نیست، بلکه یکی از عوامل فعال نگه داشتن ظرفیت‌های تولید کشور است. بسیاری از خطوط تولید که

ممکن بود بدون استفاده باقی بمانند، امروز به واسطه همکاری با شرکت‌های تولید قراردادی فعال هستند. این مدل سال‌هاست در کشورهای توسعه‌یافته اجرا می‌شود و تجربه موفقی در صنعت سلامت جهان به شمار می‌رود. در کنار پیگیری‌های قانونی، تشکیل کمیته مشترک تولید قراردادی در سندیکای مکمل و انجمن فرآورده‌های طبیعی را نیز آغاز کرده‌ایم. این کمیته با حضور شرکت‌های تولیدی و تولیدکنندگان قراردادی تشکیل شده و به صورت منظم جلسات تخصصی برگزار می‌کند. هدف ما تدوین آیین‌نامه مشترک، استانداردسازی همکاری‌ها، تهیه قراردادهای فنی و حقوقی و دفاع از حقوق شرکت‌های تولید قراردادی در تعامل با کارخانه‌هاست تا همکاری‌ها بر پایه ضوابط شفاف و حرفه‌ای شکل بگیرد. در نتیجه این اقدامات دانش فنی گسترده‌تر می‌شود، رقابت سالم‌تری شکل می‌گیرد و مصرف‌کننده نیز امکان انتخاب بیشتری خواهد داشت. امروز تقریباً هر نوع مکمل یا فرآورده طبیعی که در بازارهای جهانی عرضه می‌شود، قابلیت تولید در ایران را دارد و این دستاورد حاصل تلاش مجموعه صنعت، سازمان غذا و دارو و فعالانی است که طی سال‌های گذشته برای توسعه این حوزه سرمایه‌گذاری کرده‌اند.

اکنون زمان آن رسیده است که نگاه خود را از تأمین بازار داخلی فراتر ببریم. صنعت مکمل ایران ظرفیت حضور در بازارهای بین‌المللی را دارد و اگر موانع صادرات برطرف شود، می‌توانیم همان موفقیتی را که در تولید داخل به دست آورده‌ایم، در بازارهای منطقه نیز تکرار کنیم. به باور من، توسعه صادرات، گام بعدی بلوغ صنعت مکمل ایران خواهد بود.

«تولید قراردادی رقیب کارخانه نیست؛ شریک توسعه صنعت است و ظرفیت‌های خالی تولید کشور را به فرصت تبدیل می‌کند»

قیمت است. به گفته او، پیشنهادهای اصلاح قیمت پس از بررسی دقیق هزینه‌های تولید و شرایط اقتصادی کشور، به سازمان غذا و دارو ارائه می‌شود و تنها پس از تأیید این مرجع قابلیت اجرا پیدا می‌کند.

اما به اعتقاد این فعال صنعت مکمل، مهم‌ترین دستاورد تولید داخل تنها کنترل قیمت نیست، بلکه کاهش چشمگیر ارزش‌بری کشور است. وی یادآور می‌شود که تا حدود یک دهه پیش بخش عمده مکمل‌های مصرفی کشور از طریق واردات تأمین می‌شد و برای واردات محصول نهایی، ارزش قابل توجهی از کشور خارج می‌شد. در مقابل، امروز بخش عمده نیاز بازار توسط تولیدکنندگان داخلی تأمین می‌شود و تنها مواد اولیه وارد کشور می‌شود؛ موضوعی که به گفته او، مصرف ارز را به حدود یک هفتم تا یک دهم گذشته کاهش داده است.

مهندس خارزی تأکید می‌کند این تغییر، علاوه بر صرفه‌جویی ارزی، به نفع مصرف‌کننده نیز بوده است؛ زیرا مکمل‌هایی که پیش‌تر با قیمت‌های بالای وارداتی عرضه می‌شدند، اکنون با هزینه‌ای بسیار پایین‌تر در داخل کشور تولید و در دسترس مردم قرار دارند.

وی در ادامه، توسعه تولید داخلی را عاملی برای ایجاد اشتغال، افزایش ارزش افزوده و رونق صنعت سلامت کشور می‌داند و می‌گوید امروز صدها شرکت در حوزه تولید مکمل فعالیت می‌کنند و هزاران فرصت شغلی مستقیم و غیرمستقیم در این صنعت ایجاد شده است. مهندس خارزی همچنین به موضوع کیفیت محصولات داخلی اشاره کرده و معتقد است مکمل‌های تولید داخل تحت نظارت مستمر سازمان غذا و دارو و مطابق با استانداردهای سختگیرانه تولید دارویی ساخته می‌شوند. به گفته او، این نظارت مستمر، اطمینان بیشتری نسبت به اصالت و کیفیت محصولات ایجاد کرده و در کنار قیمت مناسب‌تر، مزیت مهمی برای مصرف‌کنندگان به شمار می‌رود.

وی در پایان تأکید می‌کند حتی در صورت آزاد شدن واردات، به دلیل تفاوت قابل توجه هزینه‌های تولید، دستمزد، انرژی و مالیات در کشورهای تولیدکننده، مکمل‌های وارداتی همچنان قیمت بالاتری نسبت به محصولات داخلی خواهند داشت. از این رو، حمایت از تولید داخلی نه تنها به کاهش ارزش‌بری کشور کمک می‌کند، بلکه دسترسی مردم به مکمل‌های استاندارد و با قیمت مناسب را نیز حفظ خواهد کرد.

مهندس احمد خارزی

تولید داخل؛ راهکاری برای کاهش ارزش‌بری و حفظ دسترسی مردم به مکمل‌ها

مهندس احمد خارزی معتقد است هرچند افزایش هزینه‌های تولید، اصلاح قیمت مکمل‌های تولید داخل را اجتناب‌ناپذیر کرده است، اما توسعه تولید داخلی طی سال‌های اخیر توانسته ضمن کاهش قابل توجه ارزش‌بری، قیمت مکمل‌ها را برای مصرف‌کنندگان در سطحی به مراتب پایین‌تر از نمونه‌های وارداتی حفظ کند.

به گفته عضو هیات مدیره سندیکا، مکمل‌های غذایی و رژیمی نیز مانند سایر کالاها از نوسانات نرخ ارز و افزایش هزینه‌های تولید تأثیر می‌پذیرند. از آنجا که برخلاف بسیاری از داروها، ارزش ترجیحی به مکمل‌ها تعلق نمی‌گیرد، تغییر نرخ ارز، افزایش هزینه مواد اولیه، بسته‌بندی، دستمزد، انرژی و سایر هزینه‌های تولید، مستقیماً بر قیمت تمام‌شده این محصولات اثرگذار است. مهندس خارزی با تأکید بر اینکه افزایش قیمت مکمل‌ها کمتر از رشد واقعی هزینه‌های تولید بوده است، اظهار می‌کند: «در حالی که نرخ ارز طی سال‌های اخیر چندین برابر شده، افزایش قیمت مکمل‌ها با احتیاط و به صورت محدود انجام شده است تا فشار کمتری به مصرف‌کنندگان وارد شود. در بسیاری از موارد نیز اصلاح قیمت‌ها به مراتب کمتر از افزایش هزینه‌های واقعی تولید بوده است.»

وی همچنین از فرآیند کارشناسی قیمت‌گذاری در صنعت مکمل دفاع کرده و می‌گوید هدف از این سازوکار، جلوگیری از رقابت ناسالم و افزایش‌های غیرمنطقی